

Vystymosi komitetas
Pirmininkas

25.1.2024

Biudžeto komiteto
pirmininkui
Johanui Van Overtveldtui
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl 2025 m. biudžeto gairių – III skirsnis (2023/2220(BUI))

Gerb. J. Van Overtveldt,

vykdant nurodytą procedūrą Vystymosi komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. lapkričio 28 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Vystymosi komitetas apsvarstė šį klausimą 2024 m. sausio 24 d. posėdyje. Per šį posėdį¹ komitetas nusprendė paraginti Biudžeto komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus.

Pagarbiai

Tomas Tobé

¹ Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai: Pierrette Herzberger-Fofana (pirmoji pirmininko pavaduotoja), Mercedes Bresso (antroji pirmininko pavaduotoja), Stéphane Bijoux (trečiasis pirmininko pavaduotojas), Erik Marquardt (ketvirtasis pirmininko pavaduotojas), Alessandra Basso, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Riho Terras (už Christianą Sagartą pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 punktą), Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok ir Carlos Zorrinho.

PASIŪLYMAI

DFP tikslinimo padariniai 2025 m. ES biudžetui

1. pakartoja savo raginimą suteikti ES išteklių, kurie užtikrintų jai galimybę tinkamai veikti vis sudėtingesnėmis geopolitinėmis aplinkybėmis ir atitiktų užmojus bei pasaulinius įsipareigojimus, susijusius su Europos konsensusu dėl vystymosi, DVT ir Paryžiaus susitarimo tikslais;
2. yra susirūpinęs, kad dėl valstybių narių požiūrio į DFP tikslinimą, kaip išdėstyta 2023 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Tarybos pirmininko pateiktoje DFP derybų schemeje, bus sudarytas 2025 m. biudžetas, kuris neleis ES toliau užtikrinti savo teigiamo poveikio pasaulinėje arenoje, didinti savo geopolitinės įtakos, reaguoti į šalių partnerių lūkesčius ir sustiprinti savo, kaip patikimos sąjungininkės vystomojo bendradarbiavimo srityje, statuso ar patenkinti precedento neturinčių humanitarinių poreikių visame pasaulyje; yra susirūpinęs dėl to, kad atliekant tokį tikslinimą lėšos bus perskirstytos iš biudžeto eilučių, kuriomis remiamas bendradarbiavimas su globaliaisiais Pietumis; pakartoja susirūpinimą dėl to, kad ES praranda įtaką ir matomumą dėl Kinijos ir Rusijos pateikiamų alternatyvių pasiūlymų;
3. primena, kad Parlamentas nuolat pasisako už tai, kad būtų užtikrinti pakankami ES pajėgumai siekiant spręsti rimtas pasaulines problemas, ir nuolat prašo skirti didesni biudžetą išorės veiksams pagal 6 išlaidų kategoriją „Kaimyninės šalys ir pasaulis“, ir kad jo 2023 m. gruodžio 12 d. rezoliucijoje dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“) įgyvendinimo pabrėžiama, kad atlikus 2024 m. DFP laikotarpio vidurio peržiūrą KVTBP „Globali Europa“ lėšos jokia būdu neturėtų būti mažinamos arba perskirstytos ilgalaikėms teminėms ir geografinėms programoms; atkreipia dėmesį į tai, kad KVTBP „Globali Europa“ reglamente, *inter alia*, nurodyta, kad „Kaimynystės ir Užsachario Afrikos geografinėms programoms numatyti finansiniai paketai turėtų būti tik didinami, atsižvelgiant į ypatingą Sąjungos tiems regionams teikiamą prioritetą“;
4. primena politinį įsipareigojimą, susijusį su Europos plėtros fondo įtraukimu į biudžetą, kalbant apie lankstumą, nuspėjamumą ir perkėlimą į kitą laikotarpį, ir yra susirūpinęs dėl to, kad į jį nebus atsižvelgta perskirstant lėšas biudžeto eilutėse, kaip numatyta pagal Tarybos požiūrį į DFP tikslinimą;
5. primena ES ir valstybių narių įsipareigojimą iki 2030 m. padidinti savo oficialią paramą vystymuisi (OPV) iki 0,7 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų ir ragina Komisiją ir valstybes nares jo laikytis 2025 m. biudžete ir persvarstant DFP; pažymi, kad valstybės narės, kurios įstojo į ES po 2002 m., įsipareigojo savo OPV/BNP padidinti iki 0,33 proc.; palankiai vertina šių ir kitų valstybių narių iki šiol dėtas pastangas palaipsniui didinti savo OPV išlaidas; ragina jas ir toliau eiti šiuo keliu;
6. primena 10 proc. biologinės įvairovės išlaidų tikslą 2026 ir 2027 m. ir 30 proc. klimato išlaidų tikslą dabartinėje DFP, taip pat būtinybę įvykdyti pasaulinius finansinius įsipareigojimus pagal JT programą ir įsipareigojimus dėl Nuostolių ir žalos fondo;
7. dar kartą patvirtina pagal KVTBP „Globali Europa“ priemonę apibrėžtą įsipareigojimą

šalinti pagrindines neteisėtos migracijos ir priverstinio perkėlimo priežastis; mano, kad, nedarant poveikio galimybei veikti kitaip esant nenumatytiems aplinkybėms, turėtų būti laikomasi Priemonėje nustatyto įsipareigojimo orientacinę 10 proc. Priemonės finansinio paketo dalį skirti veiksams, kuriais remiamas migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo valdymas pagal Priemonės tikslus, ir kad šis klausimas neturėtų būti svarstomas iš naujo; vis dėlto pažymi, kad 14 proc. lėšų, kurias įsipareigota skirti 2021 m., prisidėjo prie migracijos išlaidų tikslo; tikisi, kad bus reguliariai teikiama išsami naujausia informacija apie esamą padėtį;

8. atsižvelgdamas į tai, prašo Komisijos pateikti aiškią analizę ir išsamiai išskaidyti DFP tikslinimo padarinius likusiam finansiniam programavimui pagal 6 išlaidų kategoriją;

Didėjantys humanitariniai poreikiai ir mažėjantys ES pajėgumai

9. primena, kad pastaraisiais metais dėl krizių ir gaivalinių nelaimių visame pasaulyje labai padidėjo humanitariniai poreikiai, todėl gerokai išaugo nelygybė ir daromas šalutinis poveikis, ir kad dėl to humanitarinė pagalba tebėra viena iš didžiausių spaudimą patiriančių ES išorės veiksmų politikos priemonių, ir kad ji nuolat priklauso nuo *ad hoc* biudžeto padidinimų;
10. todėl yra sunerimęs dėl pasiūlymo padalyti solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervą (SEAR) taip, kad tai būtų naudinga tik Europos solidarumo rezervui ir būtų sumažinti humanitarinės pagalbos išteklių, ženkliai sumažinant galimybes skirti daugiau SEAR lėšų humanitarinės pagalbos priemonei, dėl to jos biudžetas sumažėtų maždaug 15 proc., palyginti su 2021–2023 m. vidurkiu;
11. primena, kad humanitariniai poreikiai yra rekordiškai dideli¹ ir kad, remiantis Komisijos skaičiavimais, 2024–2027 m. tikrosios reikmės 7,9 mlrd. EUR viršija pradinius humanitarinės pagalbos paketus, o Europos komandos humanitarinė finansinė pagalba sumažėjo – ji sudarė 30 proc. 2022 m. pasaulinio humanitarinio atsako, palyginti su 45 proc. 2019 m.; primena, kad moterys ir vaikai, vyresnio amžiaus asmenys ir neįgalieji yra ypač pažeidžiamos grupės, kurios patiria skaudžiausias ribotų galimybių gauti humanitarinę pagalbą pasekmes;
12. ragina Tarybą imtis veiksmų reaguojant į savo 2022 m. gegužės mėn. išvadas dėl humanitarinio finansavimo trūkumo problemos sprendimo ir, be to, atsižvelgdamas į rezervų trūkumą, pabrėžia, kad reikia padidinti humanitarinės pagalbos priemonės dalį 2025 m. ES metiniame biudžete; taip pat pabrėžia, kad reikia skubiai dėti daugiau pastangų siekiant išplėsti humanitarinės pagalbos išteklių bazę, pasinaudojant tradicinių, naujų ir potencialių paramos teikėjų, privačiojo sektoriaus ir kitų suinteresuotųjų subjektų ištekliais;

Rezervo išnaudojimas ir lankstumo trūkumas reaguojant į nenumatytus poreikius

13. yra susirūpinęs dėl ankstyvo KVTBP „Globali Europa“ naujiems iššūkiams ir prioritetams skirto rezervo išnaudojimo, nes 2023 m. kovo mėn. 80 proc. rezervo lėšų jau buvo panaudotos arba paskirtos, ir pagal 2023 m. gruodžio 15 d. DFP tikslinimo

¹ JT duomenimis, šiuo metu humanitarinės pagalbos reikia 363 mln. žmonių, t. y. maždaug 150 proc. daugiau nei 2019 m. ir 32 proc. daugiau nei 2022 m. pradžioje.

derybų schemą, ši tendencija tik dar labiau aštrės; pažymi, kad taip paneigiama rezervo, kaip lanksčios priemonės, skirtos reaguoti į nenumatytus poreikius, logika, taip pat politinis įsipareigojimas, susijęs su Europos plėtros fondo įtraukimu į biudžetą, ir yra susirūpinęs dėl to, kad, kalbant apie Samoa susitarimą su AKR valstybėmis, gali kilti pavojus ES patikimumui;

14. dar kartą patvirtina, kad tvirtai remia Ukrainą visais aspektais, įskaitant humanitarinę pagalbą, atkūrimą, atstatymą ir modernizavimą, atsižvelgiant į tebesitęsiantį Rusijos agresijos karą; tačiau pabrėžia, kad ši parama neturėtų būti teikiama globaliųjų Pietų sąskaita; pažymi, kad dėl pagalbos Ukrainai finansavimo iš lėšų rezervo, o ne naudojant tinkamą biudžeto priemonę, buvo išnaudota didžioji jo dalis, todėl dabar KVTBP „Globali Europa“ pajėgumas reaguoti į nenumatytus iššūkius yra apribotas; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą sukurti Ukrainos priemonę, kuria turėtų būti užtikrintas tvarus ilgalaikis finansavimas Ukrainai, kartu išsaugant Priemonės pajėgumą reaguoti į būsimums iššūkius;
15. yra susirūpinęs dėl to, kad 6 išlaidų kategorijos lankstumo priemonės ir rezervai jau didžia dalimi buvo panaudoti ir mobilizuoti dar prieš DFP tikslinimą, todėl 2025 m. biudžetas yra labai apribotas, kad būtų galima reaguoti į bet kokius naujus iššūkius, jau nekalbant apie naujas investicijas ar įsipareigojimus, susijusius su pasaulinėmis bendrosiomis gėrybėmis; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija nustatė labai ribotas persikirstymo galimybes, nes KVTBP „Globali Europa“ 2025–2027 m. yra apribojama dėl mažėjančio finansinio programavimo profilio, ir kad bet koks tolesnis persikirstymas paveiktų dvišalį bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis;
16. įspėja, kad iš priemonės „Next Generation EU“ palūkanų normų prognozių matyti, kad, nepatikslinus DFP, 2025 m. ir vėliau specialiosiose priemonėse neliks jokių lankstumo galimybių; tai ir rezervo išnaudojimas riboja ES pajėgumus išorės veiksmy ir humanitarinės pagalbos srityse.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS
GAVO INFORMACIJOS**

Nuomonės referentas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.